

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **T. R.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti oznámení žalované o zvýšení důchodu ze dne 15. 12. 2016, č. j. 10000X, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2019, č. j. 1 Ad 15/2017 – 44,

t a k t o :

- I. Návrh na ustanovení zástupce v řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2019, č. j. 1 Ad 15/2017 – 44, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala zrušení oznámení žalovaného o zvýšení důchodu (dále jen „oznámení žalovaného“). Požádala zároveň o ustanovení zástupce. Dne 24. 4. 2017 městský soud svým usnesením č. j. 1 Ad 15/2017 - 7 odmítl žalobu, jelikož oznámení žalovaného nelze považovat za rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Zároveň zamítl návrh na ustanovení zástupce, protože návrh žalobkyně zjevně nemůže být úspěšný. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 4. 2018, č. j. 3 Ads 135/2017 - 55 toto usnesení na základě kasační stížnosti žalobkyně zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Městský soud totiž nepostavil najisto, proti čemu žalobkyně brojí. Až poté lze posoudit přípustnost žalobního návrhu. Pro řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 13. 6. 2017,

č. j. 3 Ads 135/2017 - 25 ustanovil žalobkyni zástupce JUDr. Ladislava Kolačkovského, advokáta se sídlem Praha 1, Opletalova 1535/4.

[2] Poté, co se věc vrátila k dalšímu řízení, vyzval městský soud přípisem ze dne 28. 5. 2018 zástupce JUDr. Ladislava Kolačkovského (dále jen „zástupce“) ke sdělení, proti jakému rozhodnutí žalobkyně brojí. Dne 31. 5. 2018 zástupce soud informoval, že jeho zastoupení skončilo dnem právní moci rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 135/2017 - 55, a není proto oprávněn žalobkyni v řízení před městským soudem zastupovat. Městský soud zástupci sdělil, že jeho zastoupení trvá a usnesením ze dne 2. 7. 2018 č. j. 1 Ad 15/2017 - 30, ho vyzval k doplnění žaloby o její podstatné náležitosti. To dne 20. 7. 2018 učinila sama žalobkyně. Městský soud dne 24. 9. 2018 znovu vyzval zástupce k doplnění žaloby. Dne 16. 10. 2018 zástupce městský soud informoval, že se několikrát pokoušel žalobkyni kontaktovat, a své tvrzení doložil. Ta ovšem neposkytla k zastupování ve věci žádnou součinnost. Zástupce znovu vyjádřil svůj názor, že jeho oprávnění zastupovat žalobkyni skončilo pravomocným rozhodnutím o kasační stížnosti žalobkyně a v řízení před městským soudem již netrvá. Pro případ, že jeho zastoupení podle městského soudu trvá, požádal městský soud o zproštění zastupování z důvodu § 20 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, pro neposkytnutí součinnosti ze strany žalobkyně. Usnesením ze dne 15. 1. 2019, č. j. 1 Ad 15/2017 - 44, městský soud rozhodl, že ustanovený zástupce JUDr. Ladislav Kolačkovský se zproštuje povinnosti zastupovat žalobkyni (dále jen „napadené usnesení“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti napadenému usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž namítá nezákonnost napadeného usnesení, neboť ze strany zástupce neobdržela žádné výzvy k poskytnutí součinnosti ohledně její žaloby. Zároveň vyjádřila vůli být v řízení před městským soudem zastoupena advokátem. Stěžovatelka požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud v souladu se zásadou hospodárnosti řízení nevyžýval žalovanou, aby se ke kasační stížnosti vyjádřila (§ 109 odst. 1 s. ř. s.), jelikož se jedná o procesní právní otázku v řízení před městským soudem, která nevyžaduje rozsáhlou právní argumentaci a je postavena na nikterak obtížné aplikaci zákona a ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, přičemž takovým postupem nemohla být žalovaná zkrácena na svých procesních právech.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelka brojí proti napadenému usnesení městského soudu z důvodu jeho nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] V prvé řadě Nejvyšší správní soud uvádí, že o žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval, jelikož je bezpředmětná. Podle usnesení rozšířeného

pokračování

senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19 „*stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích]*.“ Je-li povinnost zaplatit soudní poplatek spojena s řízením o žalobě, v jehož rámci rozhoduje Nejvyšší správní soud o „procesní“ kasační stížnosti, nevzniká podáním takové kasační stížnosti stěžovateli nová poplatková povinnost. Podle citovaného usnesení rozšířeného senátu není v takovém případě podmínkou řízení ani povinné zastoupení stěžovatele podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Lpění na splnění těchto zákonných podmínek v řízení o „procesní“ kasační stížnosti by totiž odporovalo smyslu a účelu řízení, které má zkoumat pouze to, zda byly dány důvody k rozhodnutí o procesní otázce - v tomto případě důvody ke zproštění povinnosti zástupce zastupovat stěžovatelku.

[7] Pokud však stěžovatelka o ustanovení zástupce sama požádala, musí být o její žádosti rozhodnuto. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. „*[n]avrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát*“. Nejvyšší správní soud shledal, že ustanovení zástupce v aktuálním řízení o kasační stížnosti není nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatelky. Nedostatek zastoupení nebrání stěžovatelce v přístupu k soudu a předmětem řízení o kasační stížnosti je právně nikoliv složitá otázka týkající se zproštění povinnosti zástupce stěžovatelku zastupovat. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud stěžovatelce zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil.

[8] Jádrem posouzení zákonnosti napadeného usnesení je otázka, zda byl zástupce po právu zproštěn povinnosti stěžovatelku v řízení před městským soudem zastupovat.

[9] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. „*navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát*“. [pozn. § 35 odst. 10 s. ř. s. ve znění účinném do 23. 4. 2019 odst. 9]

[10] Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 6. 2018, č. j. 8 As 167/2017 - 58 platí, že „*zastoupení advokátem, kterého Nejvyšší správní soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti, je omezeno jen na řízení před Nejvyšším správním soudem. V dalším řízení před krajským soudem, bylo-li jeho rozhodnutí Nejvyšším správním soudem zrušeno a věc mu vrácena, takové zastoupení netrvá (§ 35 odst. 9 s. ř. s.)*“.

[11] Jak vyplývá z výše citovaného usnesení rozšířeného senátu, jelikož byl zástupce JUDr. Ladislav Kolačkovský ustanoven zástupcem stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 3 Ads 135/2017, jeho zastoupení pravomocným rozhodnutím ve věci skončilo. Poté, co věc byla vrácena městskému soudu k dalšímu řízení, již jeho zastoupení netrvalo. Jak sám zástupce v řízení před městským soudem opakovaně namítal, nebyl oprávněn ani povinen stěžovatelku v řízení o žalobě zastupovat. Netrvá-li zastoupení advokáta, není ani možné rozhodnout o zproštění jeho povinnosti stěžovatelku v řízení zastupovat. Napadené usnesení městského soudu je proto nezákonné.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[12] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s větou první před středníkem § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud bude vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Protože byl součástí žaloby stěžovatelky návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů a stěžovatelka v řízení vedeném městským soudem není zastoupena, rozhodne městský soud o jejím návrhu v souladu s § 35 odst. 10 s. ř. s. V rozhodnutí ve věci městský soud rozhodne i o náhradě nákladů tohoto řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu